

Conferència del 28 de juny

Una majoria social per la sobirania

“...i ara Esquerra té la missió d’alinejar i enfortir les institucions i la societat per preparar el proper embat amb l’Estat”

Bona nit,

El discurs de l’independentisme actual s’ha forjat al llarg de més de cent anys, però els elements claus, novedosos, i que el fan indestructible s’han produït en els darrers vint. I ho han fet possible dues persones que avui s’asseuen en els escons del Govern de Catalunya en nom del nostre partit.

El primer d’aquests elements innovadors va sorgir de multiplicitat de projectes de l’avui Conseller d’Innovació, Universitats i Empresa, Josep Huguet, com la Catalunya lliure de peatges, el concert econòmic o el diferencial de l’IPC català. Aquest discurs va donar una vessant pràctica al discurs històric de l’independentisme, de base essencialment cultural i lingüística. A aquest element innovador incorporat a començaments dels noranta, l’actual vicepresident del Govern de Catalunya hi ha aportat, en la darrera dècada, una nova proposta que el fa inatacable. El 1998, a Girona, sentíem per primera vegada a un Josep-Lluís Carod-Rovira pronunciar allò que “per ser català no cal renunciar als orígens propis”. En aquell moment posava el fonament de l’independentisme cívic, obert i integrador que ha permès incorporar milers de persones al nostre projecte.

Avui el discurs de l’esquerra independentista es fonamenta en tres pilars: el cultural i lingüístic; l’econòmic, i més pragmàtic; i el discurs cívic, inclusiu i integrador. Tenim doncs, tres bons motius per tal que ciutadans i ciutadanes catalans de tota la vida o arribats d’arreu del món s’incorporin al projecte de la independència de Catalunya. Amb un discurs que no té contraindicacions per que no va contra ningú, però que vol a tothom.

Però ara cal definir, no amb discursos sinó en la praxi política, com serà aquest país. Un país amb un urbanisme intel·ligent i de consens; amb una economia innovadora i emprenedora; amb una societat capaç d’integrar i incorporar als que arriben de fora; amb una administració

pública àgil, eficaç i transparent. Ens pertoca dibuixar, doncs, a la nostra generació, quins són els pilars on volem construir el nou Estat català, projecte al que cada dia s'hi suma més gent.

Per fer això he cregut que calia fer balanç d'aquests darrers anys. El moment polític que viu Catalunya és complex, i ve determinat per una contundent i alhora desencisadora falta de perspectiva política. Hi ha una clara fatiga després de l'esforç que el país i Esquerra en particular hem fet en tot el procés estatutari i un cert desassossec pel resultat final. Una fatiga que cada cop ens pesarà més si comparem l'esforç i els resultats obtinguts.

És evident que alguna cosa ha canviat en una part del país, la desorientació no és patrimoni precisament dels independentistes, i no és que ens en alegrem de la desfeta, l'experiència ens ha ensenyat sobradament que aquell axioma tan poc constructiu del "com pitjor, millor", no només no funciona sinó que és contraproduent per a la construcció nacional. Però és evident que el discurs federalista, i si se'm permet l'autonomista, és a dir, la majoria de l'electorat catalanista i per extensió de la societat catalana que el sustenta, ha quedat tocat per l'actitud contrària de bona part de la societat espanyola i de les seves institucions. No cal dir que hi ha hagut excepcions, però aquesta vegada, a diferència de la lluita contra el franquisme i fins i tot la transició, les complicitats de la societat espanyola han estat mínimes per no dir contades amb els dits de la mà.

Diguem-ho clar, des dels anys trenta no s'havia produït una campanya tan salvatge i frontal contra Catalunya i la seva gent per part de tot l'entramat oficial i social de l'Estat i la nació espanyola. Potser encara no ha passat prou temps, però a mesura que anem guanyant distància i posem temps entremig, anirà creixent la consciència de la campanya brutal desfermada contra Catalunya. Campanya que tindrà seqüeles i conseqüències a mig i a llarg termini.

Deia que la desorientació i un cert sentiment d'oportunitat perduda són els elements determinants de l'actual moment polític; deia també que la falta de perspectiva o horitzó nacional pot esdevenir un element de desmobilització i desinterès no només per aquells sectors més nacionalment conscients sinó també per tots aquells que en l'estricta reformisme han vist frustrades les seves expectatives.

Davant d'aquest panorama es fa necessari un reposicionament d'Esquerra per reprendre la iniciativa política. Dit amb tota la modèstia,

hem pogut constatar en aquests darrers anys que Catalunya ha estat capaç d'albirar noves fites i d'avançar quan Esquerra ha generat noves propostes i objectius nacionals. Es fa necessari, doncs, un nou enfocament davant la nova situació.

Avui, aquí, intentaré respondre a alguns dels interrogants que sovint molts ciutadans es plantegen i que molts militants, votants i dirigents d'Esquerra es fan. Algunes d'aquestes preguntes potser encara no tenen una resposta concisa, clara i definida, però tenim l'obligació de donar-hi solucions, en plural perquè potser n'hi ha més d'una; potser Esquerra o jo mateix no tenim la solució, però com ha estat fins ara, **Catalunya es mourà si Esquerra es mou.**

Es fa necessari repassar ràpidament què ha passat en aquests darrers dos anys per poder entendre què ha passat, què ens ha passat?

Ha passat un any de l'entrada en vigor del nou Estatut i és hora de fer balanç de tot el procés de discussió i elaboració del text i el seu resultat final. La primera pregunta que a hores d'ara algú ha de respondre, en clau de passat sí, però essencial per entendre on som i què ens està passant.

Què no repetiríem avui si tornéssim a començar tot el procés estatutari?

Dit d'una altra manera: què faríem diferent o, simplement, què no faríem?

No es tracta d'instal·lar-se en la ucronia. És més, defensaré sempre l'oportunitat d'haver plantejat aquell debat i aquella proposta. Semblava que l'acumulació de forces de la societat era prou gran com per assumir aquell pas; la necessitat de dotar el país de més poder, de més recursos i de capacitat de negociació era, és, fins i tot superior a aquestes forces. La conjuntura política catalana, i l'espanyola, que nosaltres mateixos vam ajudar a crear també era favorable després de molts anys. Un partit socialista al Govern de Catalunya que no podia defugir el nou escenari i una Convergència a l'oposició que tampoc podia restar-ne al marge. Però sobretot un nou govern espanyol amb president espanyol que es va comprometre a donar suport al text resultant del Parlament de Catalunya.

On va raure el problema, doncs, si hi havia condicions prou bones per fer-ho, amb un govern espanyol que es comprometia a la reforma i amb l'assoliment d' un consens prou ampli a Catalunya?

Ens enganyariem si penséssim que tota la culpa és del Madrid dels Ministeris porucs de perdre poder de decisió i, si se'm permet, d'adjudicació/contractació; o d'un Partit Popular que sense cap tipus d'escrúpol utilitza a Catalunya com a ariet per socavar la credibilitat del Govern Zapatero, o d'alguns barons del PSOE, i no només del sud, que van assetjar la presidència del Govern espanyol.

El catalanisme ja era conscient de les dificultats amb les quals topariem, potser ingenus de nosaltres no n'esperàvem tantes i com deia al començament algunes complicitats van brillar per la seva absència.

Amb tot això ja hi hem de comptar de per vida, sempre serà així, mentre Catalunya representi el 20% del PIB, i bona part de la seva base emprenedora i a més a més disposi d'una cultura i llengua nacionals.

No, els problemes, inconvenients i dificultats provinents de l'exterior hi són des del 1707, amb la primera derrota -la d'Almansa- ara fa tres-cents anys, i perduraran fins que el nostre país no n'esdevingui independent. El problema que cal solucionar, que cal atendre, és l'intern, els errors del catalanisme, del nacionalisme i de l'independentisme. Errors de la política catalana i debilitats de la societat catalana.

I crec que seré just i autocrític si començo per la classe política catalana com a principal actor de la desfeta.

Durant més de dos anys el tacticisme ha estat el principal enemic dels partits catalans. Tothom jugava amb l'Estatut com a instrument de desgast del contrari; i en algun cas com el del PSC, de desgast i pugna interna entre el president Maragall i el seu propi partit i, també en menor mesura, entre els lideratges de CDC i UDC. Per no parlar de l'irresponsable desgast que el PP va sotmetre a Catalunya amb la finalitat d'erosionar el Govern espanyol.

Però el tacticisme no va poder impedir un acord molt potent el 30 de setembre, que pocs dies després el PSC anunciava que esmenaria i que finalment va ser desnaturalitzat per complert en l'acord del 21 de gener de 2007 a la Moncloa entre el senyor Mas i el senyor Rodríguez Zapatero.

A la cuneta hi va quedar l'esperança d'una ciutadania que va veure que quan s'acabava la il·lusió arribaven els il·lusionistes. Il·lusionistes que en una campanya acrítica per aprovar el nou Estatut català, fos com fos,

van optar per prescindir dels objectius pels quals havien iniciat aquest camí:

Més poder, més recursos, més capacitat de negociació

Mentre el PSC no volia incomodar el PSOE, la presidència de la Moncloa era més important que el salt que es demanava per Catalunya, CiU promovia una barata: canvi Estatut per una presidència de la Generalitat passant per Moncloa.

No vull passar per alt els errors d'Esquerra. També hi tenim la nostra part. Però també és just afirmar que si algú va empènyer amb generositat, sabent estar al seu lloc, i fent possible l'acord del 30 de setembre va ser Esquerra. Diguem-ho nosaltres perquè Esquerra no té ni manifesters ni pamfletaires al dictat que reescriguin la història. L'error, doncs: el dubte i la incapacitat de maniobra amb seguretat i claredat. Tancat l'acord Mas-ZP, i amb la sortida de milers de catalans i catalanes sota l'eslògan "Som un nació" el 18 de febrer, allí Esquerra havia de deixar clara la seva postura i no seguir negociant malgrat que el mal ja estava fet!

En conclusió, el tactisme i la utilització de l'Estatut per a altres fins ha estat un greu error dels partits catalans que hem pagat car.

Si mirem més enllà dels partits, què hi tenim? Doncs un autèntic tòtem de la nostra transició i del que a vegades sembla que enyorem de l'antifranquisme: la societat. La societat que anomenem civil.

On va ser? Com va jugar? Tret del coratge de la Comissió per la Dignitat en campanyes com la del retorn dels papers de Salamanca i, segurament, de la incansable tasca de la Plataforma pel Dret de Decidir entre d'altres, hem trobat a faltar l'alè d'entitats i institucions en els moments clau. Una lliçó clara i concisa: no podem tornar a afrontar situacions límit amb l'Estat si darrere, al costat o al davant de les institucions polítiques no hi ha un entramat civil proactiu i mobilitzador. Fem-nos una pregunta clara i concisa: el senyor Mas hagués negociat pel seu compte i a risc de tots, d'esquenes del Parlament i la societat, amb una societat civil catalana forta i mobilitzada? Ho dubto. No estic desplaçant les responsabilitats a totes aquelles entitats i institucions civils que malden per fer un país millor, una comunitat de persones millors, ans al contrari, assenyalo la debilitat d'aquesta estructura tan necessària per una nació que no disposa d'un estat.

Dins d'aquesta societat civil hi trobarem la tercera de les debilitats internes que van minar la capacitat de negociació amb Madrid.

I el tercer problema de casa nostra, més enllà del tacticisme dels partits, de la debilitat de la societat civil organitzada, és la feblesa de la nostra classe econòmica dirigent.

L'envit de l'Estatut ha deixat al descobert el grau de dependència comercial de l'economia catalana del mercat espanyol i dels instruments que el fan possible, perquè com hem pogut comprovar aquest de lliure ben poc, el mercat espanyol no es regeix per l'oferta i la demanda sinó que hi han altres factors que distorsionen, més que qualsevol altre país, les regles del joc. I sóc dels que creu que un mercat com l'espanyol és important per Catalunya però també ho són per a nosaltres els altres mercats. La creença d'una economia oberta i deixada al mecanisme de la mà invisible del mercat va saltar pels aires quan van venir les primeres campanyes de boicot. Campanya que no fou una novetat i que ja compta amb precedents que es perden en el temps.

El temps va voler que coincidissin dues propostes que d'origen distints i àmbits distants modificaven el model unipolar espanyol: l'Estatut i l'OPA de Gas Natural a Endesa.

En una reunió amb directius del grup financer català que participa d'aquest grup energètic vaig manifestar el meu pessimisme sobre l'operació política i alhora sobre la financera. Recordo que algú va deixar clar que les dues alhora no podien ser i que vist el calat de l'operació energètica, que era d'escala planetària, quedava clar quina era la seva prioritat.

Al final vam tenir un Estatut retallat i encorsetat, però l'operació financera no va sortir.

La simple disjuntiva, lògica i comprensible en aquell moment, ja dóna compta de la debilitat dels grups catalans, no sols per la falta d'un mercat lliure, sinó per l'alt grau de susceptibilitat del govern espanyol i d'altres institucions com el poder judicial, davant la pressió dels grups d'interès de la capital de l'estat.

Ja tenim, doncs, una altra debilitat del nostre model. La incipient però encara baixa internacionalització de la nostra economia ens fa més vulnerables davant de decisions arbitràries que res tenen a veure amb el mercat.

Hem d'afegir-hi un quart problema, que ens ha debilitat durant tot el procés de negociació i elaboració, i que sovint obviem o hi passem de puntetes: la desafecció d'una part de la societat catalana cap els problemes del país.

Dit d'una altra manera, les informacions de les demandes d'un millor sostre d'autogovern i la socialització d'aquesta informació no pot venir, no ha vingut, ni vindrà de la mà de mitjans de comunicació fets i pensats des de la capital de l'Estat. El prisma és un altre i des d'allí s'ha explicat la

voluntat del Parlament del 30 de setembre com un escac permanent a una certa idea d'Espanya. Això ha comportat reaccions contra el procés, que ha estat minoritàries, perquè si alguna cosa ha imperat ha estat el desinterès i si se'm permet dir la desvinculació.

És un dels arguments que encara potser no han desenvolupat prou els autors intel·lectuals del nou partit que avui ocupa tres escons al grup mixt del Parlament de Catalunya. Catalunya està obligada a finançar la resta de l'Estat perquè molts catalans hi tenen les seves arrels, les seves referències sentimentals i la seva connexió amb la realitat . Argument fals i trampós, perquè el que ens ha de preocupar són les actuals generacions de catalans. Però aquesta idea no és nova, és antiga i ha cimentat el desarrelament.

Si aquest allunyament, desafecció o indiferència, dels que per raons culturals, lingüístiques o d'origen que no han participat del procés, hi afegim els que si bé inicialment van encoratjar-se i es van anar desinflant a mesura que el procés s'embarcava cada cop més, tindrem una explicació senzilla de l'alta abstenció en el referèndum.

Vet aquí doncs, un nou problema que ha acabat amb una alta abstenció al Referèndum d'aprovació de l'Estatut i en el cicle polític. Una situació que no deixa de ser un problema de bloqueig de qualsevol nou intent a l'hora d'assolir un millor estadi de sobirania.

Vistes les debilitats ens haurem de preguntar què hem de fer a partir d'ara, dit d'una altra manera:

Què ha de fer Esquerra per generar una nova dinàmica que ens porti a la sobirania?

La immersió que hem fet en aquests 2 darrers anys ens ha servit per tenir clar que difícilment tindrem una altra oportunitat a curt o mitjà termini si no resollem les debilitats estructurals del sistema polític i de les institucions socials i econòmiques de Catalunya.

El que no seria precisament un encert es tornar a reiniciar un procés de reforma política ara a curt termini. Dic i amb majúscules que seria un ERROR perquè, com deia, cap de les causes que han debilitat la causa catalana davant Madrid han estat resoltes.

És més, tenim un Estatut que no podem abandonar pensant que ja està tot superat. Ans al contrari hem d'analitzar tot el marge que ens pot donar per cimentar una nova base de negociació, però aquesta vegada de caràcter bilateral: Ho diré d'una altra manera, l'actual Estatut, malgrat que no ho diu: ens impedeix una negociació del model de finançament que posi damunt de la taula una proposta que ens faci avançar cap al concert econòmic? No. És tant genèric que no impedeix una nova fita, malgrat que tampoc garanteix un avenç en la disminució del desequilibri fiscal.

El text estatutari final ens dona poca capacitat de negociació, tornem estar depenent com durant 25 anys de conjuntures parlamentaries a Madrid i actes "de generositat" dels governs espanyols. En contraposició aquesta incapacitat o limitació estatutària què tenim? El país i la gent.

Esquerra ha d'assumir el nou Estatut, com hem reconegut sempre malgrat la nostra actitud crítica, ja que és el que va aprovar el poble de Catalunya, però assumir-lo no vol dir renunciar anar més enllà. I és que en alguns aspectes, l'Estatut, el nou, ja s'ha fet petit, s'ha encongit, sinó només cal fer cop ull a tot el debat sobre l'aeroport del Prat. I com alguns dels més crítics amb el procés estatutari han fet acte de presència en actes a favor d'un aeroport sota tutela catalana. Més val tard que mai, siguem positius.

Una postura acomodaticia podria pensar que si els governs de Jordi Pujol van estar més de 20 anys per desenvolupar l'Estatut del 79, ara no hem de tenir pressa, si encara no portem un any. Crec que pensar així és un error. La pressa és directament proporcional a les necessitats de Catalunya alhora d'afrontar els reptes que com a societat europea tenim: immigració, globalització, deslocalització, societat del coneixement, falta d'aigua i energia.

Vistes a vol d'ocell les necessitats i un nou punt de partida, i gens disposat a fer salts al buit que més enllà de proclames abrandades sobre la sobirania, allò que crec que ha de fer Esquerra és resoldre aquelles debilitats que tenim com a país i que em dificulten l'envit amb el govern espanyol. Si ho volem dir d'una altra manera, tot allò que ens fa febles en la taula de negociació. Deia fa un moment que davant l'Estat espanyol podem confrontar-hi el país i la gent, però això vol dir enfortir-nos, fer-nos més forts i implicar-hi a tothom.

Quin altre error podríem fer ara?

Doncs esperar a veure que deixa anar el govern espanyol, aquest o el que vindrà. Blau o roig, però espanyol.

Catalunya no pot estar esperant si s'inicia el traspàs de Rodalies, si s'està disposat a parlar seriosament del Prat, o es desclassifiquen Reus o Girona, o el nostre conseller d'Economia pot arrencar una bona proposta de finançament, o... , i en el millor dels casos esperar a les eleccions espanyoles i una vegada més difondre de la conjuntura o aritmètica parlamentària. Sabent que qualsevol avenç per Catalunya desencadena totes les fúries de l'espanyolisme.

És evident que cal seguir batallant, negociant, utilitzant tots els mecanismes institucionals i civils perquè Catalunya disposi de tot això i més, però mentrestant hem de reforçar i guarir tot allò que ens debilita. És un procés dialèctic, si se'm permet; guanyarem força i capacitat de negociació si superem les debilitats internes, i serem menys febles si assolim més poder polític i marge de decisió. És el cercle virtuós si es vol, de reminiscències futbolístiques. Ara per ara estem instal·lats en un altre cercle no precisament positiu i la dialèctica és negativa, l'hem de trencar. Només el trencarem si confiem amb nosaltres mateixos i ho podem superar si comencem en el que podríem definir el front interior. Com deia seria un gran error esperar que Madrid contribuirà a iniciar aquest cercle o si volen cicle virtuós.

Tenim marge com a país i societat per establir espais de sobirania que ens permeti fer un nou pas endavant? Rotundament, sí. Ens ho pot impedir l'Estat? Si ho fem bé, rotundament no.

Vull concentrar-me, doncs, en dos àmbits transcendentals pel nostre país que l'esforç col·lectiu que hi puguem destinar pot ajudar a solucionar part dels dèficits que apuntava al principi:

- a.** La llengua i la cultura catalanes com a eixos vertebradors del país
- b.** La innovació i la internacionalització de la nostra economia.

Algú oportunament podria trobar a faltar, en aquesta doble vessant, la necessitat d'una proposta social de caràcter més assistencialista i/o redistributiu. No és l'objectiu d'aquesta conferència, l'aposta d'Esquerra per un govern d'Entesa amb clara voluntat social ja determina un model de societat de benestar i de cohesió social i alhora nacional. Aquest és l'objectiu a 4 anys, i de la passada legislatura, garantir una escola pública de qualitat i competitiva, salvaguardar el model de salut i avançar en la política de l'autonomia personal i l'habitatge. Això és el que ha de fer el govern català. Clar que amb més finançament i més inversions tot seria més fàcil, més ràpid, si se'm permet més social. Un altre exemple de cercle virtuós si es vol.

Ja hem definit que per avançar hem de guarir i superar debilitats, la pregunta que ens hem de fer és com ho farem:

Com podem enfortir el país i la societat?

Quan em refereixo a llengua i cultura catalanes, no vull dir que el Govern no faci el que ha de fer, sinó que com a partit polític tenim l'obligació de definir un full de ruta per afrontar un dels moments més complexos pel nostre devenir com a poble, diguem-ho amb una pregunta:

Podem aspirar a ser un poble independent quan entre el 40% o el 50% de la població catalana no coneix, no sap, no necessita la llengua catalana i fins i tot una part no l'interessa?

És aquí quan apareix aquella tautologia que resa que potser si que Catalunya serà independent però parlarà en castellà.

Jo ho he dit, és una tautologia, perquè la llengua i la cultura condicionen, configuren un model de país. No és només un model de diferenciació és la nostra idiosincràsia com a comunitat nacional.

I per tant, paga la pena treballar per reduir aquest percentatge? Crec que sí. Ens podem refugiar pensant que la història ha estat injusta amb la nostra llengua, en explicar el intent del genocidi del franquisme? En lamentar-nos que la globalització en anglès i en castellà dificulta la normalització de la nostra llengua? En refugiar-nos en el dolor de llengua?

És veritat que l'espanyolisme ha arribat a tal punt de desacomplexament que es practica el negacionisme davant l'intent de genocidi cultural i lingüístic. Talment com aquells que neguen l'holocaust. Hem de mirar endavant, i mirar endavant vol dir ser capaços d'alinear tot allò que tenim a les nostres mans perquè aquest milió de nous catalans, vegin en el català i en el nostre model de país el millor.

Potser no varem arribar a temps en la immigració espanyola dels 60 i 70, però ara no tenim excusa. I malgrat els esforços d'Ajuntaments, Consorcis de Normalització, entitats com la Plataforma, Òmnium, ..., la sensació és que no estem fent tot el que hem de fer.

L'estat espanyol i els seus instruments de poder ens poden impedir una gran onada d'alfabetització en català, ens poden impedir l'augment de les aules d'acollida, ens pot impedir si s'escau una nova Llei política lingüística? No, però ens falta desfici, força, voluntat, la mateixa energia que hi havia els anys setanta en la Represa nacional després de la dictadura i en menor mesura durant els anys 80 amb la Crida a la Solidaritat. És una

il·lusió col·lectiva pensar que podem posar cent mil voluntaris per la llengua cada any perquè en poc temps haguem nacionalitzat a aquests milió de nous catalans? Crec que no, si volem podem.

Fixeu-vos la paraula, “nacionalitzar”, això horroritzarà els partidaris de via darwiniana per la desaparició del català, però quan la llengua i la cultura espanyola disposen d’una potencia tan amplia i banal: televisió, Internet, ..., un estat al seu servei, no podem fer cap concessió a l’ambigüitat.

Pot estar el senyor Piqué en contra de que una part de la energia del país vaguin a l’ensenyament del català? Crec que no.

Pecant de realista, el debat ja no és immigració si, immigració no, aquest és un fals debat, perquè ja són aquí i han vingut a viure-hi : el debat és volem ser encara més minoritaris com a comunitat lingüística i cultural o volem ampliar la nostra base de catalanoparlants. La postura més suïcida nacionalment ens convida a instal·lar-nos en el debat essencialista o reactiu davant la nostra realitat. Pot ser és còmode intel·lectualment però ineficaç nacionalment. Atrinxerats en el fals debat sense sortir a jugar i a guanyar, aquest model de globalització ens passarà per sobre, ens arrossegarà.

Dit d’una altra manera la Catalunya Pura és enemiga de la Catalunya lliure. A vegades, és de justícia recordar aquells catalans que han vist com el país que va guanyar el 1931 ha anat desapareixent. La derrota del 39, la dictadura, l’allau migratori dels 60 i 70 d’origen espanyol i quan semblava que assolíem una certa represa, arriba una nova onada, aquesta vegada extracomunitària. És comprensible un cert desassossec nacional, però no ens podem recloure en postures de rebuig a la realitat i pitjor encara immobilistes.

La Catalunya pura, comporta la divisió de Catalunya que ens situaria en un escenari de més debilitat i impediria qualsevol avenç per la Catalunya lliure.

Fa prou des del govern per la llengua catalana? Evidentment que s’espera més de nosaltres, més de la cultura, més de la creació d’un espai comunicacional. Però això no vol dir que haguem de renunciar a la força de la societat civil.

No hem de tenir por al que alguns anomenen guerra lingüística perquè pitjor és la pau dels cementiris. Sembla que cada cop que s’intenta preservar la llengua i la cultura catalanes s’amenaça amb el fantasma de la guerra lingüística. Ens cal un rearmament intel·lectual capaç de deixar de perdre el

temps en batalles nominalistes. Com molt bé deia el President d'Esquerra, en el cas de la Fira de Frankfurt hem fet allò que han fet tots els països enviar-hi els seus abanderats de la cultura i la llengua nacional. Ni un minut més en aquest fals debat, els catalans que escriuen en castellà, que fan literatura castellana, si són conscients de la dificultat de la nostra llengua nacional ho entenen. Els que no ho volen entendre és perquè abonen la tesis darwinista, que el català com espècie menor desaparegui.

Hi ha qui ha volgut menystenir l'esforç que s'ha fet per impedir que es malbaratés el model lingüístic de les nostres escoles, i hem fet més, hem blindat el model d'immersió. Però queda clar que no n'hi ha prou. Necessitem la participació del sector privat i necessitem consolidar un espai comunicacional propi. I això comença amb el baròmetre de mitjans que vàrem aprovar en l'anterior legislatura, semblarà poca cosa però és el primer pas per crear un espai propi.

Això són les estructures d'estat, això són espais de sobirania. Blinden un model i ens faciliten l'entrada a la globalització. Hi ha futur si fem el pas i hi ha futur perquè malgrat tot la nostra llengua ha superat molts dels entrebancs que ha patit. Hem d'estar orgullosos de l'esforç que fem com a poble, som la cultura que malgrat dos estats, l'espanyol i el francès, ha passat el Rubicó del segle XXI, el segle de la societat del coneixement. El català ha entrat en l'era digital.

Però no n'hi ha prou i hem de fer més passos i sobretot hem de convèncer, hem de garantir que la nostra llengua sigui el pal de paller de la integració. Com deia, integració i inclusió ens acosten més a la Catalunya Lliure, la divisió o la incomunicació o l'exclusió ens porten a la debilitat.

Internacionalització de la nostra economia

L'economia catalana, ha estat sempre l'antecedent de les distintes repeses o renaixences de la nostra cultura i consciència nacional, hem de ser capaços de preparar un salt davant la incertesa que s'obre. Però sobretot de trencar el bucle en el qual avui estem instal·lats. No podem fer el salt a la nova economia, no podem competir millor en innovació, no podem atraure inversió estrangera perquè ens falla allò imprescindible: el poder de decidir i el finançament. No podem decidir en el context del mercat lliure sense disposar d'infraestructures i empreses potents, empreses amb dimensió suficient per sortir al món, i capacitat de recerca i mentrestant Madrid s'ha fet gran. Com va dir molt encertadament el president Maragall. "Madrid se n'ha anat". Han construït una megalòpolis capaç de competir amb la resta del món occidental, ho ha fet utilitzant impúdicament tots els ressort d'estat i res en podem esperar a Catalunya. I això no vol dir, repeteixo, que haguem de renunciar a aconseguir tot allò que ens és imprescindible: aeroports, ports, rodalies, centres de recerca,, més inversió. Però el

catalanisme ha de mirar a la societat. Que ens queda quan l'estat se'n va o se'n vol anar: el sector privat.

Tots recordem com des d'Esquerra varem impulsar les campanyes contra els peatges. Una rèmor i exemple del que som un país que ha de pagar per allò que d'altres tenen de franc. Una nova forma de colonialisme. Però en allò bàsic som en el mateix punt que els anys seixanta estava Catalunya, davant la inoperància de l'estat es van fer autopistes de peatge. Avui som davant un cruïlla semblant pel que fa a les noves tecnologies, recerca i telecomunicacions.

De la mateixa manera que el segle XIX davant la inexistència d'una administració, la societat catalana va fer escoles i hospitals privats i cooperatius.

Avui, ens hem de bolcar de nou cap a la societat, hem de constituir una nova devolució del poder, no és un pas endarrera, ni la renúncia a disposar d'un estat propi ni tenir mentrestant estructures d'estat, ans al contrari, necessitem una administració catalana, potent, eficaç i professional i si se'm permet la redundància amb un model propi. Però des de la perspectiva econòmica i davant el desafiament constant de Madrid ens hem d'enfortir la iniciativa del tercer sector i del privat.

Estem ben situats per portar la pràctica aquest pas cap a una obertura total de l'economia catalana i estimular el sector privat? Posaré com exemple el cas del President del foment del treball, fa quatre anys va afirmar que els independentistes, ESQUERRA, no estàvem madurs per governar, quatre després de poder comprovar la nostra política a Catalunya i a Madrid, rectificava a l'engròs, fins i tot ha anat més enllà, testimoni d'excepció de l'hostilitat de la resta de l'estat, i en especial del Madrid del poder, ha afirmat amb contundència:

“L'economia catalana, com la que més, ha contribuït al funcionament de Catalunya, però també de la resta de CCAA, però aquest ajut, aquest esforç, aquests traspàs de rendes, no pot ser etern. Això mateix li està dient a Espanya la Unió Europea respecte als fons europeus. Aquí i ara tenim les nostres prioritats”

Declaracions impensables fa un any, improbables davant les cúpules patronals. Que vull dir amb això? Doncs que tot el procés estatutari si bé ha creat cert desànim a curt termini ha fet obrir els ulls a sectors dirigents del país, entre ells les patronals. També vull recordar com els dirigents de la CECOT, Eusebi Cima o l'actual màxim dirigent Antoni Abad, han deixat clara la seva reivindicació d'un sistema de finançament que superi l'espoli fiscal.

Estem iniciant una nova etapa, superat el desconcert inicial, a mig termini tenim una nova consciència entre la classe emprenedora catalana. Amb la prudència que implica estar en un mercat poc internacionalitzat però amb la consciència clara de que estem sols i ens n'hem de sortir sols.

Aquesta nova etapa no serà com l'anterior, en la qual Esquerra en solitari i amb una incomprensió generalitzada estibava del carro, a partir d'ara hem creat un estat d'opinió favorable, hem guanyat la batalla ideològica, important però no suficient, perquè ara cal tornar a assumir la política.

És per això que ara ens cal plantejar un carta d'objectius econòmics i d'infraestructures per dependre menys de les decisions dels altres:

- 1) Les empreses catalanes han de guanyar volum, especialització i internacionalització i això passa per tenir la reraguarda ben coberta. En un món global, el proteccionisme no té sentit, i benvingudes siguin totes aquelles empreses que venen a treballar a Catalunya, però no podem ser tan incauts de quedar impassibles davant el boicot soterrat que pateixen les nostres empreses a fora. Cal una política d'exigència però a l'hora de pensar que necessitem empreses catalanes potents.
- 2) Front comú amb les patronals i les altres institucions del país per assolir les grans infraestructures que el país necessita. Ara tenim un clima més favorable que fa un any. Per molt que ens sembli al contrari. Des l'aeroport fins a les rodalies passant per les telecomunicacions hi ha més consciència de la població i d'aquells que lideren l'àmbit econòmic.
- 3) Un nou sistema de finançament per Catalunya. Podem esperar que les digníssimes autoritats del govern espanyol es dignin a fer allò del cafè per a tots, és a dir, el *Consejo de Política fiscal i financera*? És evident que no, i que aquesta vegada hem d'anar-hi amb una proposta pròpia que ens permeti avançar contra el dèficit fiscal. Des del Concert econòmic cooperatiu que hem defensat des d'Esquerra, fins a la proposta consensuada en l'acord del 30 de setembre hi ha marge per una proposta que també hi puguin participar les patronals, les cambres de comerç i les universitats. Algú pot dir que si no assolim els resultats exigits això contribueix a la frustració, no hi estic d'acord, ha d'haver-hi ambició i fixar-nos objectius d'acord amb les necessitats del país, i no amb el fals possibilisme. El principal element que ens ha de permetre trencar el bucle en el qual es troba l'economia del país passa pel finançament i la nostra capacitat de disposar del nostre esforç fiscal. En això Esquerra tornarà a marcar la pauta i estibarà a la resta de partits, però com

- deia a suara, ho hem de fer conjuntament amb els agents socials del nostre país, entitats, patronals i sindicats. I si cal mobilització i aquesta vegada segurament toca a manifestar-nos allà a Madrid. Algú s'imagina els carrers de Madrid un diumenge al matí ocupats pacíficament per milers de catalans i catalanes amb les seves forces vives al cap davant, no és testimonialisme d'això se'n diu obrir camí.
- 4) Augmentar el nivell d'exigència en tot allò que fa referència a les TIC, aquesta és una batalla que es pot guanyar si apostem decididament d'acord amb el sector privat i l'acadèmic. Apostar per segments clars on l'administració catalana pot tenir capacitat tractora per incentivar la iniciativa privada. E-Government, E-salut, o programari lliure.
 - 5) Especialitzar el país amb aliances estratègiques amb d'altres països, Catalunya ha tingut excel·lents relacions comercial i culturals amb Japó o Alemanya, per posar dos exemples de països del G-7. Catalunya pot ser i ha de ser la porta europea d'Àsia, i no hem refereixo només al punt de vista logístic. Qui ho impedeix? Madrid, la negativa a que Catalunya disposi del control dels ports i els aeroports és un intent desesperat per impedir que definitivament Catalunya sigui el portal d'Orient. La zona més potent, amb més creixement del món, Madrid ens vol deixar amb les escorrialles de la seva aposta americana, que no cal desestimar, però la nostra iniciativa no pot anar a remolc de la proposta espanyola. A més l'independentisme ha de superar el seu complex del 68. En la formació de la intel·ligència independentista ha pesat durant molts anys el discurs antinord-americà, basat en una antiga guerra de blocs en la qual Catalunya ni entrava ni hi sortia. Ens cal una política exterior decidida amb els països que marquen la pauta, i els Estats Units també han de ser una prioritat.
 - 6) Augmentar el nivell d'exigència al país des de la formació al món del treball, però això no poden ser paraules retòriques, només amb esforç pot haver-hi autoestima, només recuperant determinats valors d'autoritat a les famílies, a l'escola, a la via pública, a l'ordre públic podem tornar a ser exigents com a societat. Algú ho pot veure com un retorna al passat, ans al contrari, són valors plenament republicans. Hi ha valors més d'esquerres o progressistes que la meritocràcia, dependre de l'esforç de cadascú o la seguretat ?
 - 7) Un país cohesionat socialment i nacionalment és un país que avança i pot competir, però cal autoexigència i alhora primar l'esforç.
 - 8) La construcció d'un espai sindical i emprenedor amb perspectiva nacional que siguin subjectes a l'hora de construir alternatives als models actuals i a la dependència dels òrgans estatals.

Els deia que des de la perspectiva de consciència estem millor que fa 1 any però necessitem crear horitzons propis per canalitzar tota aquesta energia que avui tenim a Catalunya.

Llengua i Economia, són dos pilars bàsics per enfortir el país, per cohesionar-lo i prepara el proper embat a l'estat. Però no podem oblidar com deia al principi de la conferència que una de les principals debilitats del país és convèncer, seduir i portar al nostre bàndol, al costat sobiranista, a tots aquells catalans que per distintes raons no formen part del nostre univers de referències simbòliques i que depenen d'un altre espai comunicatiu. Parlant clar que el seu marc de referències és Espanya. Són aquells catalans que beuen de les fonts madrilenyes i que la informació i la consciència posterior no respon a les necessitats dels país. Què hem de fer? Doncs picar pedra, si se'm permet. Els independentistes hem de fer un esforç de convèncer i aprofitar les debilitats de l'estat a Catalunya. Els trens de rodalies que bo funcionen és un dels casos on hem de ser capaços com a partit d'implicar-nos al carrer, cos a cos, explicant la marginació que pateix Catalunya i evidentment els seus ciutadans. Dic que és una debilitat de l'estat perquè malgrat la voluntat conscient de minoritzar Catalunya la nostra capacitat d'atracció d'aquests sectors de població seria menor si l'estat funcionés. Com deia això vol dir implicació d'Esquerra i la societat a peu d'estació, a l'AMPA per defensar la discriminació dels escolars catalans, contra l'oprobri del peatge,....

Esquerra hi ha de tornar, allà on no hi pugui arribar des del govern ho hem de fer com a partit. Tornem-hi, malgrat el que podem pensar ja hem fet molt camí, ja hem fet pensar a molts catalans que mai s'havien plantejat una opció independentista, hem de continuar fent allò que no només obre camí al debat més ideològic sinó també neutralitzant el discurs espanyolista que té molts mitjans i molta potència.

Però per continuar hem de tenir full de ruta i aquest és molt clar, ara toca construir espais de sobirania, toca convèncer, toca sumar, toca pressionar, avui he intentat definir quins són aquests espais.

Sense la consolidació d'aquests espais, sense superar els defectes que tenim com a país es fa difícil pensar com podem guanyar la majoria social per la sobirania.

En l'Europa del segle XXI és possible una Catalunya Independent, diré més mireu si som optimista, crec fins i tot en la possibilitat dels Països Catalans com a part de la Unió Europa. Fa uns anys algú recriminava a Esquerra la seva presència fora del principat, doncs bé avui a les illes Balears i Pitiüses, Esquerra Republicana de Catalunya és un partit de govern, amb presència al Parlament Balear i al govern. Venim de lluny i malgrat l'adversitat aquest país fa via perquè té uns instrument que es diu

Esquerra. Ara toca sumar no dividir. Ara toca fer un nou pas endavant amb la renovació d'idees i equips necessari, però sobretot amb entesa i diàleg, amb sentit de la proporció i el moment polític. No ens podem equivocar i caure de nou en discursos immadurs i simplistes de pensar que l'alliberament nacional, es pot limitar a una actitud i un discurs. Una proclama. Ens cal enfortir el país, ens cal crear el cercle virtuós, ens cal sumar aquells que ara no juguen i sobretot ens cal més valentia i coratge. No és fàcil ja ho sabem però els que avui som aquí i molts d'altres sabem que som capaços de moure el país si ens ho proposem, ja ho varem fer el 1931, ho hem tornat a fer el 2006 posant damunt de la taula un nou pas endavant malgrat la inèrcia dels altres partits, ara hem de fer un nou pas, i no serà un nou estatut, sinó que ha de ser l'envit final perquè aquest país esdevingui independent. Ho podem fer si enfortim el país, tenim camí per fer ho podem fer.

Sobretot perquè malgrat les aparences els grans derrotats de tot aquests processos han estat els autonomistes. Sí, és veritat que van guanyar un referèndum, nosaltres el varem perdre. Però que els queda ara, pregunto en veu alta que els quedarà a autonomistes i federalistes o d'altres formes i d'encaix a Espanya com defensa el President Pujol? El sobiranisme, l'independentisme perdent el referèndum hem guanyat el debat. No només ho afirmem nosaltres. Miquel Caminal, polític partidari del model federalista:

“L'autodeterminació deriva cap a la voluntat d'independència quan no es respecta la identitat nacional catalana, quan s'utilitza el nom d'Espanya per socavar l'autogovern de Catalunya. Així és impossible ser federalista perquè es confon pacte amb submissió i assimilació. Sense una Espanya democràtica i federal, Catalunya no té una altra sortida positiva per si mateixa que la independència.”

Com que mai Espanya ha estat ni serà democràtica i federal demano a autonomistes i federalistes que no perdin més el temps. Només hi ha un camí, la independència.

Reiteradament s'ha acusat a Esquerra d'ingenuïtat per haver jugat en el terreny polític de l'autonomisme i en el terreny ideològic del federalisme. I tant, sense complexos, perquè és així com aconseguim marcar la iniciativa. És així com l'autonomisme està en crisi i el federalisme perd sentit. Reiteradament també s'ha dit que vam donar suport al govern Espanyol. Com no havíem de fer-ho, si hi havia una promesa clara i ferma de donar suport a l'estatut que aproves el Parlament de Catalunya.

Ara, serà diferent, ara els partits catalans hauran de vincular qualsevol investidura a la concreció de totes les reivindicacions que avui hem desgranat en aquesta conferència. Sinó hi ha un compromís evident no es

pot votar la investidura. I menys a canvi d'un ministeri, que pel que es veu serà el d'exterior, ni el de foment demanen.

Refem, doncs, el camí, i treballem per establir les condicions que han d'enfortir el procés cap a la sobirania, enfortim-lo. Creem espais de sobirania, reduïm la nostra dependència. I acabo, doncs, recuperant el fil del que hem de fer:

- Lleialtat entre els partits catalans per defensar els drets nacionals
- Enfortiment i mobilització de la societat civil per ara més enllà de les institucions.
- Situat la llengua i la cultura catalanes com l'eix vertebrador de la Nova Catalunya.
- Internacionalització i competitivitat de l'economia catalana per ser menys dependents.
- Capacitat d'atracció d'aquells sectors de la societat catalana més indiferents amb els interessos nacionals de Catalunya.
- Consolidació d'un espai comunicacional propi.
- Realisme i ambició per superar les febleses que atenallen el país.
- No donar suport ni al Congrés ni al Senat si no hi ha compromís explícit sobre els objectius nacionals.

Però sobretot la convicció que l'independentisme avança, sense cofoïsmes o autocomplaença, avui hi ha més catalans i catalanes indistintament d'on hagin nascut, parlin la llengua que parlin en la seva intimitat, que aposten i per una Catalunya Lliure. Que ja no és una opció minoritària a Catalunya i que pot ser la majoritària. Però cal camí, mètode, objectius i estructura. I ara, Esquerra té la missió d'aliniat i enfortir les institucions i la societat per preparar el proper embat amb l'Estat. Estem disposats a fer un nou pas? Jo si!

Moltes gràcies per la vostra assistència i la vostra paciència en escoltar-me.